Clash tussen burgemeester Halsema en de ombudsman over integriteitsbeleid kent alleen maar verliezers

5.1, 2, e Handelsblad - Web Edition

03 dec 2025 18:25

Copyright 2025 Mediahuis 5.1, 2, e B.V. Alle rechten voorbehouden

5.1, 2, e

Auteur: 5.1, 2, e

Edition: 5.1, 2, e nl

Lengte: 1105 woorden

Subkop: Donderdag spreekt de gemeenteraad van Amsterdam opnieuw over het rapport van de ombudsman over de werkwijze van het hoofdstedelijke Bureau Integriteit. Wat wordt verwacht van de raadsvergadering, waar de burgemeester en de ombudsman voor het eerst samen aanwezig zijn?

Body

Naast de ingang van het Amsterdamse stadhuis, pal onder het raam van de burgemeester, hangt een levensgrote foto van Munish Ramlal. Hij draagt een stoer motorjack, eronder staat dat hij een 'icoon' is 'die iedereen een stem geeft'.

Het is wrang toeval dat Amsterdamse marktkooplui juist in deze tijd Munish Ramlal pontificaal in het gezichtsveld van Femke Halsema hebben geplaatst. De ombudsman en de burgemeester zijn al maanden verwikkeld in een woordenstrijd, die donderdag voor het eerst publiek wordt als ze allebei verantwoording over het Amsterdamse integriteitsbeleid afleggen in een vergadering van de raadscommissie algemene zaken.

Hoe zijn deze twee Amsterdamse instituten met elkaar in conflict geraakt? En wat staat er op het spel? Vijf vragen over het rapport *Melden met vertrouwen*.

1Waar gaat het rapport over?

In 2024 opende Ramlal, ombudsman metropool Amsterdam, een 'onderzoek uit eigen beweging' naar Bureau Integriteit, een afdeling van de gemeente waar onderzoek wordt gedaan naar fraude, sociaal ongewenst gedrag en dergelijke zaken. Uit de ervaringen van 82 mensen, onder wie 77 gemeenteambtenaren, maakte de ombudsman op dat er het nodige schort aan het bureau.

Bureau Integriteit zou niet onafhankelijk genoeg zijn ten opzichte van de leiding. Verder krijgen ambtenaren die melding doen bij het bureau, soms het gevoel dat ze als verdachte worden behandeld. Bijzonder ongemakkelijk zijn de passages over discriminatie en racisme in de organisatie. Van de 77 melders waren er acht die klachten over discriminatie hadden gemeld bij de gemeente en die tegen de ombudsman zeiden dat hun meldingen domweg waren doorgestuurd naar de desbetreffende directies. Inhoudelijk was er niets mee gedaan.

2Waarom is de burgemeester dan zo ontevreden over juist dit rapport?

Toen de ombudsman en zijn hoofdonderzoeker op 18 september de eerste versie van hun rapport kwamen bespreken op het stadhuis, liet de burgemeester merken dat ze het onderzoek ondermaats vond. De opzet, de uitvoering, de conclusies – ze liet er geen spaan van heel. In de beleving van de ombudsman en zijn onderzoeker was het een intimiderend gesprek. De een had gehoord dat de burgemeester het onderzoek 'kwaadaardig' vond, de ander dat zij alles zou doen om het 'onderuit te halen'.

„De burgemeester kan en wil zich niet verweren tegen deze akelige aantijgingen aangezien het een vertrouwelijk gesprek was en zij de beoordeling van het rapport door de gemeenteraad niet wil frustreren", laat haar woordvoerder weten. Maar volgens haar trekt de ombudsman veel te grote conclusies op basis van veel te weinig en te problematische casuïstiek.

Lees ook

3Heeft de ombudsman zijn rug recht gehouden?

De ombudsman heeft tegenover verschillende media geklaagd over de interventies van de burgemeester. Zo heeft zij het presidium van de gemeenteraad, werkgever van de onafhankelijke ombudsman, geschreven dat zij „grote zorgen" heeft „over het functioneren van de ombudsman".

De ombudsman zei na publicatie van de laatste versie van het rapport, op 6 november, dat hij zijn „rug recht gehouden" heeft, ondanks de aanval van de burgemeester. Zijn eigen hoofdonderzoeker heeft een vergelijking gemaakt tussen beide versies. De afwijkingen noemt zij substantieel en betekenisvol.

Zo heeft de ombudsman in de 'septemberversie' van het rapport snoeiharde kritiek op het scherpste instrument van Bureau Integriteit (BI), het persoonsgericht onderzoek. Medewerkers houden zich niet aan de strenge protocollen van het persoonsgericht onderzoek, stond nog in de 'septemberversie'. In de 'novemberversie' ontbreekt die conclusie.

„Persoonsgerichte onderzoeken door BI zijn gericht op het rond krijgen van bewijsvoering en niet op waarheidsvinding", staat blijkens de vergelijkende analyse wel in de eerste maar niet in de laatste versie. Daarna stuurt Bureau Integriteit dat naar de dienst juridische zaken van het stadhuis die sancties kan opleggen aan de ambtenaar in kwestie. „Ook dit inzicht staat niet in de novemberversie", aldus de hoofdonderzoeker.

De ombudsman heeft zijn onderzoeksvragen herschreven tussen september en november. Voor de burgemeester een reden om aan de ombudsman en het rapport te twijfelen. De hoofdonderzoeker noemt de wijzigingen „onderzoekstechnisch onjuist". Haar conclusie is even hard als die van de burgemeester. „De uitgevoerde onderzoeksaanpak, de personen met wie in het kader van hoor en wederhoor is gesproken, het bronbestand met gegevens en meldingen van de 82 personen die zich tot de Ombudsman hebben gewend, sluiten inhoudelijk niet meer aan bij de inhoud van het rapport van 6 november."

4Wat vinden de ambtenaren die hun verhaal bij de ombudsman hebben gedaan?

Onder de ambtenaren die zich met hun klachten bij de ombudsman hebben gemeld, 5.1, 2, e kon er enkele spreken, is de onvrede over het uiteindelijk gepubliceerde rapport groot. De hoofdonderzoeker kreeg soortgelijke reacties. Minstens zes direct bij het onderzoek betrokken medewerkers hebben haar na het intrekken van de oorspronkelijke versie benaderd. De nieuwe versie zou onjuistheden bevatten over hun dossiers. „Enkelen geven aan dat zij zich misleid voelen door de ombudsman."

Een van de melders zegt anoniem tegen 5.1, 2, e „Het is al jaren onder ambtenaren bekend dat Bureau Integriteit directeuren de hand boven het hoofd houdt. En dat al jaren de meeste ambtenaren zich daarom juist niet melden bij Bureau Integriteit met vermoedens van niet integer gedrag."

5En wat nu?

Het conflict heeft alle betrokken instanties en instituten geschaad.

De onpartijdigheid en competentie van Bureau Integriteit zijn in twijfel getrokken. Het presidium heeft de verdenking op zich geladen dat het zich voor het karretje van de burgemeester heeft laten spannen, onder meer door een brief van de ombudsman aan de gemeenteraad een dag te laten liggen. De burgemeester heeft die ruimte benut om een onafhankelijk instituut onder druk te zetten. De ombudsman heeft meegegeven aan die druk.

Wat betekent dit voor de positie van de ombudsman? Zeker in het licht van een opmerking van de burgemeester, vorige maand, dat zij „twijfels over de toekomstige samenwerking" met de ombudsman heeft. En wat betekent het voor de gemeentelijke organisatie als twee instituten waartoe zij zich kunnen wenden met integriteitsklachten, zozeer zijn beschadigd? Een van de ambtenaren die aan het onderzoek van de ombudsman meewerkte zegt anoniem tegen [redacted] „Munish heeft zich laten intimideren door de burgemeester. En als hem dat overkomt, als onafhankelijk ombudsman, dan laat het zich raden hoe dat is voor medewerkers die voor hun inkomen direct afhankelijk zijn van de gemeente Amsterdam als werkgever."

Lees ook

Classification

Onderwerp:
Regional & Local Governments (99%), Civil Services (99%), Consumer Protection (98%), Discrimination (69%)

Laaddatum: 03 dec 2025 19:09

LexisNexis®
Over Privacybeleid Trust Center Kennisgeving over verwerking
Algemene voorwaarden Cookiebeleid Afmelden
RELX™
Copyright © 2025 LexisNexis®